

VAMOS KUOPION JA SIILINJÄRVEN YKSILÖ- JA RYHMÄVALMENNUKSEN RAPORTTI

1.5.2024-30.4.2025

Toiminnan kuvaus

Vamos Kuopion ja Siilinjärven toiminta hyvinvointialueen kumppanuusavustuksella tarjotaan yksilöllistä tukea erityisesti niille nuorille, joilla on haasteita kiinnittyä palveluihin tai saavuttaa niitä maantieteellisesti.

1.5.2024-30.4.2025 välisellä ajalla toimintaan osallistui 58 nuorta, joista yksilövalmennuksen lisäksi ryhmään osallistui 14 nuorta. Nuoret ovat mukana toiminnoissa (ka) 5,2 kuukautta. 37 % palvelussa päättäneistä nuorista siirtyi opiskelemaan tai työelämään. Pohjois-Savon hyvinvointialueen avustussumma 12 kuukaudelle on 45 000 euroa ja Diakonissalaitos on sitoutunut maksamaan 15 % omarahoitussuuden toiminnalle.

Yksilövalmennukseen on ohjautunut nuoria hyvin erilaisista palveluista, sekä omaisten yhteydenottojen kautta. Ohjanneita palveluita ovat olleet mm. psykiatrinen erikoissairaanhoido, kunnan mielenvireyspalvelut, sosiaalihuollon perhepalvelut, etsivä nuorisotyö, oppilaitokset sekä työllisyyspalvelut. Lisäksi omaisten yhteydenottoja, sekä nuorten omia yhteydenottopyyntöjä. Aloitamme aina nuoren ja mahdollisesti hänen verkostonsa tapaamisella, sekä kartoitamme nuoren tilannetta. Yksilövalmennukseen ohjautuneiden nuorten elämäntilanteet ovat olleet hyvin solmussa tai nuori on ollut ilman sosiaalisia kontakteja useita vuosia. Palveluita on ympärillä, mutta sosiaalisia kontakteja ei ole juuri ollenkaan. Opinnoissa olevat nuorilla, suurin osa oppivelvollisuusikäisiä, opinnot ovat vaarassa keskeytyä ja tuemme nuorta opintojen etenemisessä, sekä pohdimme ja ratkomme niitä ongelmia, jotka vaikeuttavat opintojen etenemistä. Monella nuorella on todettu neuropsykiatrinen diagnoosi, joka tuo haasteita opintoihin.

Ryhmätoimintojen sisältö suunniteltiin siten, että se tukee nuorten arjenhallintaa, edistää sosiaalisten ja mielenterveystaitojen vahvistumista sekä vahvistaa nuorten opiskelu- ja työkykyä oman jatkopolun löytymisessä. Suurin osa osallistuneista nuorista oli ollut poissa opinnoista tai työelämästä esimerkiksi mielenterveys- tai päihdeongelmien vuoksi. Nuoret ohjautuivat toimintaan sosiaali- ja terveyspalvelujen tai oppilaitosyhteistyön kautta sekä omalla yhteydenotolla.

Ryhmävalmennuksen aloittaminen on hyvin vaikea ajatus monelle nuorille ja siksi yksilövalmennuksen aloittaminen on helpompaa. Yksilövalmennuksen kautta nuorelle tulee paikka, sekä muut nuoret tutuksi ja tätä kautta hän uskaltautuu myös ajan kuluessa ryhmävalmennukseen.

Osa ohjautuneista nuorista on asunut kauempana taajama- alueesta ja heillä ei ole palveluita juurikaan saatavilla lähellä. Lisäksi nuorilla on saattanut olla lähete psykiatriin palveluihin ja hän on jonossa, jolloin yksilövalmennuksella on voitu tarjota tukea ja sisältöä arkeen.

Toiminnassa pystyttiin myös tukemaan koulupudokasvaarassa olevia nuoria sekä takaisin opintoihin kiinnittymisessä. Peruskoulun jälkeen opinnoita jääneille tai opintonsa keskeyttäneille nuorille voitiin tarjota paikka, missä nuori voi vielä pohtia omia tulevaisuuden tavoitteita ja toiveita, vahvistaa opiskelu- ja ryhmätyötaitoja sekä tukea ja ohjausta arjenhallintaan. Kaksi Savon ammattiopiston Tuvan opiskelijaa suorittivat opintoja osana kumpanuusavustustoimintaa. Heillä ei ollut voimavaroja pysyä oppilaitoksen luokkatilanteissa mukana. Hyvinvointialueen avustuksella ei pääasiassa tueta nuoria opinnoissa mutta näiden nuorten osalta käytettiin harkintaa ja tiivis yhteistyö opettajan kanssa mahdollisti tällaisen kokeilun.

2-3 päivänä viikossa toteutettu, tavoitteellinen ryhmävalmennus toi nuorten arkeen rytmiä ja mielekästä tekemistä, sekä auttoi vahvistamaan sosiaalisia taitoja, elämänhallintaa ja kokonaisvaltaista hyvinvointia ennen opintoihin tai työhön siirtymistä. Ryhmäkerrat alkoivat yhteisellä aamiaisella. Terveellisen ravinnon ja liikunnan merkitys nuorten ryhmävalmennuksessa on ollut tärkeässä roolissa. Ryhmätoiminnassa nuoret harjoittelivat yhdessä ruoanlaittoa sekä kaupassakäyntiä valmentajan tuella sekä kävivät liikkumassa ohjatusti viikoittain.

Toimintaa kehitettiin osallistamalla nuoria mukaan ohjelman suunnitteluun ja toteutukseen nuorten tavoitteiden sekä toiveiden mukaan. Ryhmän sisältöä suunniteltiin nuorten asettamien/omien tavoitteiden mukaan ja nuoria osallistettiin sisällön suunnitteluun ja toteutukseen. Näin nuoret pystyivät jakamaan ryhmässä omaa harrastuneisuuttaan ja saimme sisällön vastaamaan valmennukseen osallistuvien nuorten toiveita ja tavoitteita. Ryhmävalmennuksessa käsiteltiin nuorille ajankohtaisia aiheita, kuten julkisia sosiaali- palveluita ja niihin hakautumista, mielenterveyden edistämistä omassa arjessa, suvaitsevaisuutta ja ennakkoluuloja sekä nuoruuden ikäkauteen liittyvät kysymyksiä.

Ryhmävalmennuksessa käsiteltiin erilaisia teemoja kuten; omia arvoja sekä unelmia, terveyden merkitystä, arjen suunnittelua, vaikuttamismahdollisuuksia, ihmisoikeuskysymyksiä ja ennakkoluuloja, mielenterveyden edistämistä, riippuvuuskäyttäytymistä kuten päihteitä ja pelaamista, sekä vertaisuutta, ihmissuhde- ja kaveritaitoja.

Vahvuus-, arvo- ja tulevaisuustyöskentelyn kautta nuoria tuettiin löytämään omannäköistään jatkopolkua työhön tai koulutukseen. Työpajalta tehtiin tutustumisia eri oppilaitoksiin ja työpaikkoihin, ja ryhmässä kävi myös vierailijoita kertomassa omista urapoluistaan. Opiskelukykyä ja -taitoja käsiteltiin ja vahvistettiin pohtimalla omia opiskelutyyliä ja -tekniikoita, sekä opiskeluun ja oppimiseen vaikuttavia asioita. Nuoria ohjattiin erityisen tuen hakemisessa, mikäli heitä mietitytti oppimisvaikeudet tai heillä oli neuropsykiatrisia haasteita. Työ- tai opiskelupaikkojen lisäksi tehtiin tutustumisia paikallisiin järjestötoimijoihin sekä kohderyhmälle suunnattuihin palveluihin ja tapahtumiin.

Toiminnassa tärkeimpänä nuoret ovat kokeneet luottamuksellisen suhteen valmentajaansa. Suurin osa toimintaan osallistuvista nuorista käy vain yksilövalmennuksessa. Yksilövalmennuksessa keskusteltiin nuoren tilanteesta ja tarpeista, asetettiin henkilökohtaisia tavoitteita ja seurattiin niiden edistymistä, sekä palattiin mahdollisesti ryhmävalmennuksessa esille nousseisiin asioihin. Yksilövalmennus tuki nuorta myös erilaisissa arjen asioissa, kuten opiskelu- ja työpaikan, asunnon

tai tukien hakemisessa. Verkoston näkökulma on tärkeä nuoren toimintakyvyn, tarvittavien tukitoimien kartoittamiseksi sekä nuoren edistymisen ja kannustuksen tueksi. Tarvittaessa järjestettiin verkostotapaamisia, tai ohjattiin nuoria tarvitsemiinsa palveluihin, kuten TE-palveluihin, sosiaali- ja terveystalvet tai ohjaamo sekä 3. sektori. Kuitenkin niin, että nuori oppii itsenäisesti hoitamaan asioitaan ja ottamaan vastuuta eteenpäin menemisessä. Toipumistähti- menetelmän avulla havainnollistettiin nuoren tilannetta ja etenemistä valmennuksen aikana. Toipumistähti- menetelmän avulla voidaan käydä keskusteluja tavoitteista sekä nuori oppii havainnollistamaan omaa omaa tilannettaan sekä etenemistä. Toipumistähti toimii yksilöllisenä valmennussuunnitelman sekä omana arviointityökaluna nuorelle huomiota vaativien osa-alueiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Toimintasuunnitelmaan kirjataan nuoren muutostoiveet, konkreettiset askeleet/toiminta kohti tavoitteita sekä kirjataan kenen avulla ja minkälaisella aikataululla tavoitteeseen tulisi päästä. Toipumistähti selkeyttää valmentajalle valmennuksen painopisteitä ja suunnitelmaa. Toipumistähti toteutetaan valmennuksen aloituksessa sekä lopetusvaiheessa.

Oppilaitosyhteistyötä on käynnistetty sekä ammatillisten oppilaitosten että aikuislukion kanssa. Oppilaitoksista yhteistyötä on tehty Sakkyn Siilinjärven kampuksen, Luovin sekä Ingmanedun kanssa.

Vapaaehtoistoimintaan osallistumisia oli säännöllisesti vuoden 2023 aikana. Yksi vapaaehtoistoiminnan muodoista oli viriketoiminnan järjestäminen ikäihmisten palveluasumisessa (Akuliina). Nuoret itse suunnittelevat vapaaehtoistyön kohderyhmän sekä toiminnan sisällön. Lisäksi nuoret ovat toivoneet keväälle luontoläheistä toimintaa kuten roskien keräystä ja retkiä.

Sopimuksettomuus mahdollistaa nuoren sujuvan aloittamisen ryhmässä sekä vapaaehtoisuus sitoutumista toimintaan. Toimintaan osallistuminen ei mahdollista nuorelle suoraan mitään taloudellista etuutta, mutta osallistuminen mahdollistaa tuen etuuksien hakemiseen liittyvässä ohjauksessa. Valmennus ohjasikin nuoria hakemaan sellaista etuutta tai tukea, joka on hänelle tarkoitettu, kuten sairauspäivärahan, kuntoutustuen tai työttömyysetuuden piiriin.

Toiminnan vaikutuksia

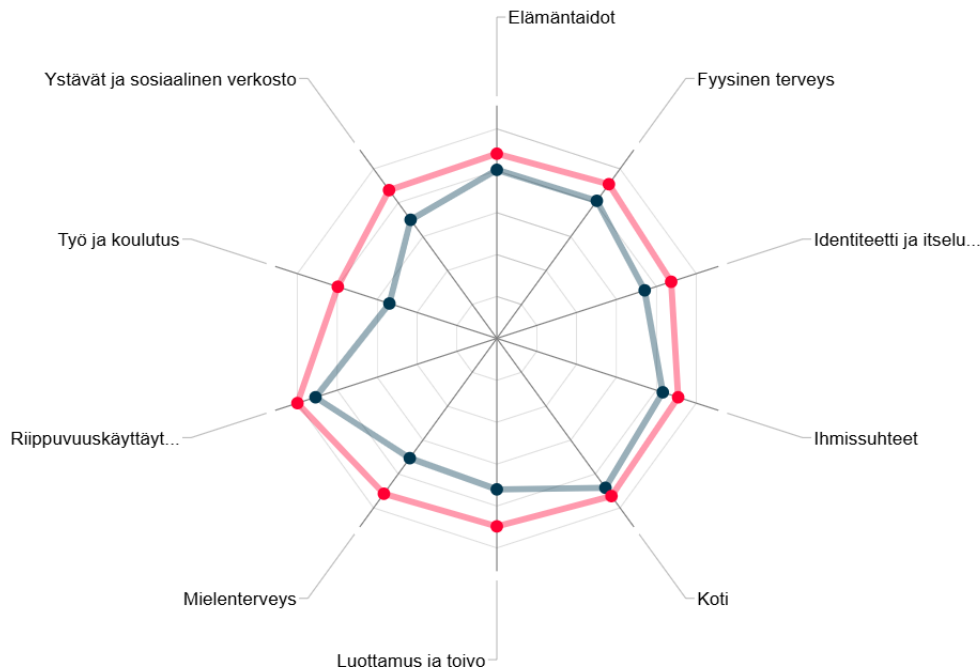
1. Toipumistähti

Nuorten valmennustyössä on käytössä Toipumistähti-mittari, joka on sekä puheeksi oton menetelmä että toiminnan vaikuttavuutta kuvaava mittari. Toipumistähti tehdään nuoren kanssa palvelun alkaessa sekä kolmen ja kuuden kuukauden jälkeen tai toiminnan päättyessä. Toipumistähden aloitus ja seurantatiedon muutoksessa nuorilla eniten parannusta on tapahtunut tarkastelujakson aikana (N 41) ystävät ja sosiaalinen verkosto +0,61 ja mielenterveyden osalta +0,73. Kokonaiskeskiarvo nuorten elämäntilanteen muutoksessa toipumistähdessä on +0,36. (Kuva 1.)

Tuloksen keskiarvot

Axis ● Aloitus tilanne, keskiarvo ● Seurantatilanne, keskiarvo

Huom! Näkyvillä vain ne
jolla useita mittauksia!

6,07

Ensimmäinen mittaus, keskiarvo

7,14

Viimeisin mittaus, keskiarvo

2. Asiakaskokemuskysely

Asiakaskokemuskyselyssä nuoret vastasivat tarkastelujaksolla "Täällä asiakkaana olemisen ansiosta pystyn tavoittelemaan itselleni merkityksellisiä asioita" (N 16) 69,2 % oli jokseenkin samaa mieltä ja 7,7 % täysin samaa mieltä. "Täällä asiakkaana olemisen ansiosta kuulun itselleni tärkeään ryhmään" 69,2 % oli jokseenkin samaa mieltä ja 30,8 oli täysin samaa mieltä. "Saamani tieto palvelusta oli ymmärrettävää" vastasi 73,3 % täysin samaa mieltä ja 26,7 % jokseenkin samaa mieltä. "Koen saamani palvelun hyödylliseksi" 42,9 % täysin samaa mieltä ja 46,3 % jokseenkin samaa mieltä. Ei samaa, eikä eri mieltä 10,7 %.

Nuorilta kerätään säännöllisesti myös ryhmätoiminnasta palautetta, jonka avulla ryhmien toteutumista kehitetään.

3. Vamos seurantatiedot

Toimintaan osallistuvista nuorista 5 on tullut opiskelustatuksella, 38 työttömänä tai työelämän ulkopuolella ja 15 nuorelta puuttui taustatieto. (Kuva 2.)

Tilanne	Työmarkkinastatus alussa	Työmarkkinastatus lopus	Työmarkkinastatus seuranta (3kk)	Työmarkkinastatus seuranta (6kk)	Yhteensä
Opiskelija	5	7	4	1	17
Työelämän ulkopuolella	20	5	1	1	27
Työssä		3	1	1	5
Työtön	18	12	2		32
Yhteensä	43	27	8	3	81

Nuorten toimeentulo palveluun tullessa oli useimmiten työmarkkinatuki, jota sai 12 nuorta. Muutoin nuorilla oli sairauspäiväraha tai eri kuntoutuksen tuki tulon lähteenä. (Kuva 3.)

Tilanne	Ensisijainen toimeentulo alussa	Ensisijainen toimeentulo lopus	Ensisijainen toimeentulo seuranta (3kk)	Ensisijainen toimeentulo seuranta (6kk)	Yhteensä
Eläke	2				2
Kuntoutusraha	3	1			4
Opintotuki	2	4	1		7
Palkka		1	1	1	3
Sairauspäiväraha	11	1			12
Tietoa ei saatavilla	1		1		2
Toimeentulotuki	12	1			13
Tuloton (ei viimesijaista etuutta)	2				2
Työmarkkinatuki	4	5	1		10
Yhteensä	37	13	4	1	55